

Svar på revisionsrapport "Avtalstrohet och direktupphandling"

Regionens revisorer har i brev den 2 februari 2023 bett om hälso- och sjukvårdsnämndens kommentarer och synpunkter på revisionsrapporten "Avtalstrohet och direktupphandling".

I rapporten har revisorerna granskat genomförda direktupphandlingar och redovisat ett antal brister. Revisionen anger sex förbättringsområden för att utveckla och stärka regionens inköpsarbete. Av dem riktar sig tre direkt till regionstyrelsen och tre rekommendationer riktar sig gemensamt till regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden. De rekommendationer som direkt berör hälso- och sjukvårdsnämnden är:

- Att arbetet med inköpsstrategi och inköpsplaner prioriteras och genomförs.
- Att det säkerställs att direktupphandlingar genomförs och dokumenteras i enlighet med lag och riktlinjer.
- Att den interna kontrollen utvecklas genom att avtalsområden följs upp vad avser avtalstrohet, samt att det även finns en kontroll av att avtalsvillkor och dokumentationskrav efterlevs.

Hälso- och sjukvårdsnämnden konstaterar att en del av de identifierade bristerna bedöms bero på vissa mer extraordinära faktorer som leveransstörningar och restnoteringar. Men även med hänsyn tagen för dessa omständigheter, kvarstår brister vad gäller följsamheten till regionens interna styrdokument.

En sammanfattande bedömning är att det är efterlevnaden av förekommande regelverk som är orsaken till de brister som framförs i rapporten. Arbetet med implementering av inköpsstrategin fortgår och täcker in flera av rapportens efterfrågade förbättringsförslag. I enlighet med inköpsstrategin har en regionövergripande inköpsplan tagits fram för kommande två år. Planen omfattar regelbundet återkommande inköpsbehov och en tillhörande processbeskrivning tagits fram och beslutats av regionledningsgruppen (RLG), i april 2023.

Det finns en betydande och kvarvarande potential i att förbättra regionens följsamhet gällande genomförande av direktupphandlingar och avtalsföljsamhet. Grundläggande förutsättningar för att uppnå en bättre följsamhet är:

- Tydliggörande av roller och ansvar
- Begränsa antalet "behöriga beställare" med mandat att genomföra avrop och direktupphandlingar
- Utveckla och breddinföra ett redan utarbetat koncept inom regionen vad gäller "samordnade beställningsfunktioner" för förrådsbeställningar ute på vårdavdelningar

För närvarande har drygt 1500 medarbetare genomfört en utbildning med tillhörande kunskapstest och därigenom blivit "godkända beställare" med behörighet att genomföra avrop och direktupphandlingar. Fördelen är en decentraliserad organisation, som snabbt och precist kan fylla på lager och kapacitet. Nackdelen är att det är komplext att utbilda och följa upp beställningar från ett så pass stort antal medarbetare.

Ett färre antal beställare skulle kunna utveckla en högre kompetens kring hur inköp ska genomföras och vilka avtal som gäller. Så kallade sällanbeställare har inte samma kunskap. Genom mer samordnade beställningsfunktioner ökar även regionens möjligheter till samordning av inköp och standardisering av sortiment. Det ger en bättre överblick av tillgängliga resurser, möjlighet till omfördelning materiel mellan avdelningar och minskad risk för onödig kassation.

I regionstyrelsens yttrande rekommenderas att regiondirektören ges i uppdrag se över möjligheterna att begränsa antalet beställare i organisationen och införa samordnade beställningsfunktioner för förrådsbeställningar inom hälso- och sjukvården. I samma underlag noteras också att det finns ett behov av att säkerställa att direktupphandlingar sker enligt gällande regelverk samt att avtalstroheten upprätthålls, genom att utveckla en mer automatiserat och kvalitativ uppföljningsmetodik på en regionövergripande nivå.

Det finns anledning att följa och återrapportera detta uppdrag även till hälso- och sjukvårdsnämnden. I en sådan uppföljning bör också framgå hur hälso- och sjukvårdens förvaltningar har prioriterat och arbetat med inköpsstrategi, avtalstrohet och att direktupphandlingar genomförs i enlighet med lag och riktlinjer.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

Elina Backlund Arab
Ordförande

Magnus Johansson
Hälso- och sjukvårdsdirektör